

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Deres ref.:
202219084-2

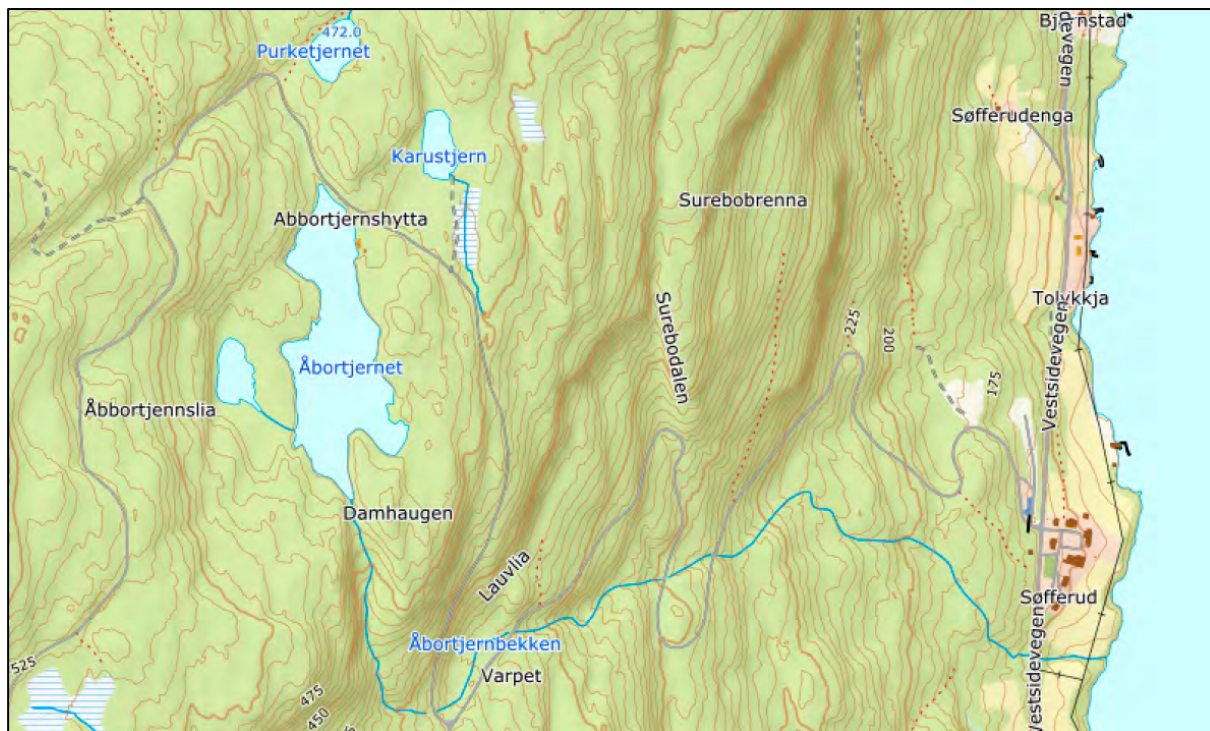
Vår ref.:
2023/5500-3
Mari Olsen
Øystein Lia, Kulturarv

Dato:
15.03.2023

Høringssvar: Melding om konsesjonsplikt for utvidelse av Søfferud kraftverk, Søndre Land kommune, Innlandet

Bakgrunn

Viser til brev datert 02.02.23. NVE har mottatt melding fra Gudbrand Søfferud om forhåndsvurdering av konsesjonsplikt for utvidelse av Søfferud kraftverk. Det planlagte kraftverket vil erstatte eksisterende kraftverk fra 1947. Inntaket er planlagt i ny dam på kote 460,20 m nedstrøms eksisterende reguleringsdam i Åbortjern. I nedbørsfeltet til det planlagte kraftverket er det tre reguleringsmagasin med en samlet magasinkapasitet på 120 000 m³. Åbortjern er det største med en reguleringshøyde på 3 m og magasinkapasitet på 100 000 m³. Fra dammen er det planlagt nedgravd rørgate på 1700 m ned til kraftstasjonen på kote 140 ved Randsfjorden. Kraftverket oppgis å kunne produsere 0,5 GWh.

Figur 1: Oversiktskart som viser Åbortjern og Åbortjernbekken, og dens utløp i Randsfjorden.

Merknader

Naturmangfold og vassdragsmiljø

Fylkeskommunen kjenner ikke til at det finnes registrerte naturtyper eller arter av nasjonal forvaltningsinteresse som vil bli berørt av tiltaket. Det har imidlertid ikke etter det vi kjenner til blitt gjennomført en kartlegging av naturverdier i området, og meldingen inneholder i liten grad en vurdering av eventuelle konsekvenser knyttet til dette temaet.

Vannforekomstene som berøres av tiltaket er «Åbbortjern m/flere, 012-2583-R» og «Åbbortjernbekken nedre del, 012-2581-R». Disse har henholdsvis god økologisk tilstand og godt økologisk potensial, der sistnevnte er en sterkt modifisert vannforekomst. Uten slipp av minstevannføring forbi inntaket vil bekken bli tørrlagt i lengre perioder, og man må påregne skade på ferskvannsorganismer på berørt strekning i bekken. Hvis dette blir tilfelle må det vurderes om bekken ikke lengre oppfyller kravet til godt økologisk potensial, og om det derav må vedtas mindre strenge miljømål. Det forutsettes at denne vurderingen gjøres i videre arbeid med tiltaket. Når det kommer til innsjøene, er det etter det fylkeskommunen kjenner til ørret og abbor i disse. Reguleringen kan ha en negativ effekt på fiskebestandene, og det er også av relevans om det sikres minstevannføring på bekkestrekningene mellom innsjøene ift. konsekvensen på gyte- og oppvekstområder for ørret. Vi mener disse forholdene også må utredes ytterligere, for å få et bedre bilde av konsekvensene av tiltaket.

Når det kommer til vannføring i bekken, mener tiltakshaver at Åbbortjernbekken ikke har årssikker vannføring og opplyser at bekken tørrlegges i vintermånedene og ved tørre somre. I meldingen oppgis alminnelig lavvannføring til å være 0, mens den er beregnet til 1,9 l/sek i NEVINA. Vi mener det må gjøres en ordentlig vurdering av om bekken har årssikker vannføring eller ikke, da dette er avgjørende for spørsmålet om konsesjon og alminnelig lavvannføring jf. vannressursloven § 10.

Kulturarv

Tiltakene ligger i ei bratt østvendt li, og det er et lite potensial for automatisk freda kulturminner. Det er videre ikke registrert automatisk freda kulturminner nær tiltaket.

Stedsnavnet «Varpet», ganske høyt oppe og i vestre del av rørtraseen, indikerer at det her har vært kastet stein eller kvist i ei røys for å bringe hell og beskyttelse for reisende langs et eldre vegfar. Trolig er det stedet der Åbbortjernbekken krysser et eldre vegfare som er definerende for røysa og stedsnavnet. Det er foreløpig ikke registrert noe varp – ei røys av stein og/eller kvist. Det er kun stedsnavnet som indikerer dette.

Det er vanskelig å si noe sikkert om hvilke type ferdsel som har foregått på dette vegfaret. Et kart fra 1879 indikerer at det kan ha noe med setring å gjøre. På dette kart går de brunmerka vegfarene til setrene opp på åsene i vest. Se kartet nedenfor. På dette kartet er det også avmerket tre sager – trolig oppgangssager – ved Søfferud gård.

Figur 2: Kart fra 1879 – viser seterveg langs Abortjernbekken. Dette kan muligens knyttes til stedsnavnet Varpet.

Dersom det i forbindelse med tiltak i marken oppdages automatisk fredete kulturminner som tidligere ikke er kjent, skal arbeidet stanses i den utstrekning det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter. Det er viktig at også de som utfører arbeidet i marken gjøres kjent med denne bestemmelse. Melding om funn skal straks sendes Innlandet fylkeskommune, kulturarv j.fr. lov om kulturminner § 8, annet ledd.

Med vennlig hilsen

Arne Magnus Hekne
Seksjonssjef klima og miljø

Mari Olsen
Seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET
SØNDRE LAND KOMMUNE